

SUN'IY INTELLEKTNING TA'LIMDAGI AFZALLIKLARI

Ummatova Sevinch

Sh.Rashidov tumani

28- umumiy o'rta ta'lim maktabi

boshlang'ich sinf o'qituvchisi

Annotatsiya. Mazkur maqolada sun'iy intellekt texnologiyalarining boshlang'ich ta'lim jarayonidagi o'rni, pedagogik samaradorligi va afzalliklari ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilinadi. Shuningdek, sun'iy intellekt asosidagi ta'lim platformalari va vositalarining o'quvchilar bilimni individuallashtirish, baholash jarayonini optimallashtirish hamda o'qituvchi mehnatini yengillashtirishdagi roli yoritiladi.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, boshlang'ich ta'lim, raqamli pedagogika, individuallashtirilgan ta'lim, innovatsion texnologiyalar.

Аннотация. В данной статье научно-теоретически анализируются роль, педагогическая эффективность и преимущества технологий искусственного интеллекта в процессе начального образования. Также рассматривается значение образовательных платформ и инструментов на основе искусственного интеллекта в индивидуализации обучения учащихся, оптимизации процесса оценивания и облегчении работы учителя.

Ключевые слова. искусственный интеллект, начальное образование, цифровая педагогика, индивидуализированное обучение, инновационные технологии.

Annotation. This article provides a scientific and theoretical analysis of the role, pedagogical effectiveness, and advantages of artificial intelligence technologies in primary education. It also highlights the importance of AI-based educational platforms and tools in individualizing student learning, optimizing assessment processes, and facilitating teachers' workload.

Keywords. artificial intelligence, primary education, digital pedagogy, individualized learning, innovative technologies.

Kirish

XXI asr axborot texnologiyalari asri sifatida ta'lim tizimiga tub o'zgarishlar olib kirdi. Ayniqsa, sun'iy intellekt (SI) texnologiyalarining rivojlanishi ta'lim

jarayonini yangi bosqichga olib chiqmoqda. Boshlang'ich sinf o'qituvchilari uchun sun'iy intellekt vositalari dars jarayonini samarali tashkil etish, o'quvchilarni individual yondashuv asosida o'qitish va baholashda muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Sun'iy intellekt — bu inson aql-zakovati faoliyatini modellashtirishga qodir bo'lgan kompyuter tizimlari majmuasidir. U ma'lumotlarni tahlil qilish, xulosa chiqarish, prognozlash va qaror qabul qilish kabi funksiyalarni bajaradi. Ta'lim sohasida esa SI o'quv jarayonini optimallashtirish vositasi sifatida xizmat qilmoqda.

Asosiy qism

1. Ta'lim jarayonini individuallashtirish

Sun'iy intellektning eng muhim afzalliklaridan biri — ta'limni individuallashtirish imkoniyatidir. Har bir o'quvchining bilim darajasi, qobiliyati va o'zlashtirish sur'ati turlicha bo'lganligi sababli, an'anaviy dars jarayonida barcha o'quvchilarga bir xil yondashuv yetarli samara bermaydi.

SI asosidagi platformalar o'quvchining bilim darajasini tahlil qilib, unga mos topshiriqlarni taklif etadi. Bu esa bilimdagi bo'shliqlarni aniqlash va bartaraf etishga yordam beradi. Natijada o'quvchining mustaqil fikrlash qobiliyati rivojlanadi.

2. Baholash jarayonini avtomatlashtirish

Boshlang'ich sinf o'qituvchilari uchun nazorat va baholash jarayoni katta vaqt talab qiladi. Sun'iy intellekt yordamida testlar va yozma ishlarni tezkor tahlil qilish, natijalarni statistik qayta ishlash mumkin.

Avtomatlashtirilgan baholash tizimlari o'quvchining xatolarini aniqlab, ularni tahlil qiladi va individual tavsiyalar beradi. Bu o'qituvchiga metodik ishlarni takomillashtirishga imkon yaratadi.

3. Interaktiv va qiziqarli ta'lim muhiti

Sun'iy intellekt asosidagi o'quv dasturlari interaktiv mashg'ulotlar, o'yin elementlari va multimediya vositalari orqali dars jarayonini qiziqarli tashkil etadi. Boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun vizual va eshitish orqali qabul qilish muhim

IQTIDOR & INTELLEKT

bo'lganligi sababli, SI asosidagi animatsion va adaptiv platformalar samaradorlikni oshiradi.

4. O'qituvchi faoliyatini yengillashtirish

Sun'iy intellekt dars ishlanmalari tayyorlash, test tuzish, prezentatsiya yaratish, metodik materiallarni ishlab chiqishda yordam beradi. Bu esa o'qituvchining vaqtini tejaydi va ijodiy faoliyatga ko'proq e'tibor qaratish imkonini beradi.

Ilmiy tahlil va muhokama

Ilmiy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, sun'iy intellektdan samarali foydalanish o'quvchilarning bilim olish motivatsiyasini oshiradi. Raqamli vositalar orqali o'quvchilarning faol ishtiroki ta'minlanadi.

Biroq sun'iy intellektni ta'lim jarayoniga joriy etishda quyidagi omillarni inobatga olish zarur:

- O'qituvchilarning raqamli kompetensiyasini oshirish;
- Axborot xavfsizligini ta'minlash;
- O'quvchilarda mustaqil fikrlashni saqlab qolish;
- Texnologiyalarga haddan tashqari qaramlikning oldini olish.

Sun'iy intellekt o'qituvchini to'liq almashtira olmaydi. Aksincha, u pedagogik jarayonni qo'llab-quvvatlovchi vosita sifatida xizmat qiladi. Boshlang'ich ta'lim bosqichida esa o'qituvchining shaxsiy muloqoti va tarbiyaviy roli ustuvor ahamiyatga ega.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, sun'iy intellekt boshlang'ich ta'lim jarayonida keng imkoniyatlar yaratadigan zamonaviy pedagogik vosita sifatida namoyon bo'lmoqda. U ta'limni individuallashtirish, o'quvchilarning bilim darajasini aniqlash va monitoring qilish, baholash jarayonini avtomatlashtirish hamda o'quvchilarning o'qishga bo'lgan qiziqishini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, boshlang'ich sinf bosqichida har bir o'quvchining psixologik va intellektual xususiyatlari turlicha bo'lishini inobatga olsak, sun'iy intellekt asosidagi adaptiv tizimlar ta'lim samaradorligini sezilarli darajada oshiradi.

Shuningdek, sun'iy intellekt o'qituvchining kundalik faoliyatini yengillashtirib, vaqtni tejashga xizmat qiladi. Dars ishlanmalari tayyorlash, test va topshiriqlar tuzish, natijalarni tahlil qilish kabi jarayonlarning avtomatlashtirilishi o'qituvchiga ko'proq metodik izlanish va ijodiy yondashuv imkonini beradi. Bu esa ta'lim sifati va samaradorligining oshishiga olib keladi.

Biroq sun'iy intellektdan foydalanish jarayonida pedagogik maqsadga muvofiqlik, axborot xavfsizligi, bolalarning yosh xususiyatlari hamda ma'naviy-tarbiyaviy jihatlar alohida e'tiborda bo'lishi lozim. Texnologiya yordamchi vosita sifatida xizmat qilishi, o'qituvchining tarbiyaviy va shaxsiy ta'sirini to'liq almashtirmasligi zarur.

Kelajakda sun'iy intellekt texnologiyalarini ilg'or pedagogik metodikalar bilan uyg'unlashtirish, o'qituvchilarning raqamli kompetensiyalarini oshirish va metodik qo'llanmalarni takomillashtirish ta'lim tizimini yanada rivojlantirishga xizmat qiladi. Shu bois boshlang'ich sinf o'qituvchilari sun'iy intellektdan ongli, maqsadli va mas'uliyatli foydalanish ko'nikmalarini shakllantirishlari hamda doimiy ravishda o'z ustida ishlashlari zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. To'xtayev R. Pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: O'qituvchi, 2020.
2. Muslimov N. Innovatsion ta'lim texnologiyalari. – Toshkent, 2021.
3. Russell S., Norvig P. Artificial Intelligence: A Modern Approach. – Pearson Education, 2020.
4. UNESCO. Artificial Intelligence in Education: Guidance for Policy-makers. – Paris, 2021.